

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 101

van **JAN LAEREMANS**

datum: 25 oktober 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Lerarenopleidingen - Profiel instromende studenten

Stellen dat het onderwijs met een lerarentekort kampt, is een open deur intrappen. Recentelijk bleek echter uit de vacaturecijfers van de Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst dat het probleem nijpender is dan ooit. Een eerste primordiale voorwaarde voor een oplossing van dit zowel kwantitatieve als kwalitatieve probleem is een adequate instroom van afgestudeerde leraren binnen het werkveld.

Naast het puur kwantitatieve aspect is het natuurlijk belangrijk om oog te hebben voor het kwalitatieve aspect van de instroom binnen onze lerarenopleidingen. Om het lerarentekort in de toekomst aan te pakken, kijkt de minister vooral naar de lerarenopleidingen. Een sterke lerarenopleiding is immers een belangrijk wapen in de strijd tegen het lerarentekort. De minister wil in de eerste plaats de lat hoger leggen voor aspirant-leerkrachten en meent dat een versterking van de opleiding net een boost kan geven aan het imago en daardoor net meer en/of sterkere profielen zal aantrekken in plaats van kandidaten af te schrikken zoals velen beweren. Deze ambitie liet de minister ook al optekenen in zijn beleidsnota.[\[1\]](#) Doch om een kwaliteitsvolle instroom te krijgen, moet er niet alleen gekeken worden naar het moment van instappen, maar ook naar de vooropleiding die aspirant-leerkrachten hebben genoten in het secundair onderwijs. De kwaliteit van ons leerplichtonderwijs is namelijk de basis om een kwaliteitsvolle instroom te kennen. In die zin is de problematiek van de kwaliteit van onze leraren een vicieuze cirkel.

Om ter zake een status quaestionis van de profielen die instromen in de Vlaamse lerarenopleidingen te kennen, stel ik de minister dan ook de volgende vragen.

1. Welk soort diploma van het secundair onderwijs hadden de nieuwe studenten die in het recentst gemeten academiejaar instroomden in de lerarenopleiding bachelor kleuteronderwijs? Graag kreeg ik hierbij zowel de absolute als de relatieve cijfers met onderscheid tussen:
 - houders van een aso-diploma (aso: algemeen secundair onderwijs);
 - houders van een kso-diploma (kso: kunstsecundair onderwijs);
 - houders van een tso-diploma (tso: technisch secundair onderwijs);
 - houders van een bso-diploma (bso: beroepssecundair onderwijs).
 - a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
 - b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
2. Wat was in het recentst gemeten academiejaar het aandeel aan van thuis uit anderstalige studenten in de instroom van nieuwe studenten binnen de lerarenopleiding bachelor kleuteronderwijs?

- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
- b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
3. Welk soort diploma van het secundair onderwijs hadden de nieuwe studenten die in het recentst gemeten academiejaar instroomden in de lerarenopleiding bachelor lager onderwijs? Graag kreeg ik hierbij zowel de absolute als de relatieve cijfers met onderscheid tussen:
- houders van een aso-diploma;
 - houders van een kso-diploma;
 - houders van een tso-diploma;
 - houders van een bso-diploma.
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
- b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
4. Wat was in het recentst gemeten academiejaar het aandeel aan van thuis uit anderstalige studenten in de instroom van nieuwe studenten in de lerarenopleiding bachelor lager onderwijs?
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
- b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
5. Welk soort diploma van het secundair onderwijs hadden de nieuwe studenten die in het recentst gemeten academiejaar instroomden binnen de lerarenopleiding bachelor secundair onderwijs? Graag kreeg ik hierbij zowel de absolute als de relatieve cijfers met onderscheid tussen:
- houders van een aso-diploma;
 - houders van een kso-diploma;
 - houders van een tso-diploma;
 - houders van een bso-diploma.
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
- b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
6. Wat was in het recentst gemeten academiejaar het aandeel aan van thuis uit anderstalige studenten in de instroom van nieuwe studenten in de lerarenopleiding bachelor secundair onderwijs?
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
- b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
7. Welk soort diploma van het secundair onderwijs hadden de nieuwe studenten die in het recentst gemeten academiejaar instroomden in de andere (verkorte) trajecten in een lerarenopleiding op hogeschoolniveau? Graag kreeg ik hierbij zowel de absolute als de relatieve cijfers met onderscheid tussen:
- houders van een aso-diploma;
 - houders van een kso-diploma;

- houders van een tso-diploma;
- houders van een bso-diploma.

- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
 - b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
8. Wat was in het recentst gemeten academiejaar het aandeel aan van thuis uit anderstalige studenten in de instroom van nieuwe studenten in de andere (verkorte) trajecten in een lerarenopleiding op hogeschoolniveau?
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
 - b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
9. Welk soort diploma van het secundair onderwijs hadden de nieuwe studenten die in het recentst gemeten academiejaar instroomden in de specifieke lerarenopleidingen op universitair niveau/educatieve masters? Graag kreeg ik hierbij zowel de absolute als de relatieve cijfers met onderscheid tussen:
- houders van een aso-diploma;
 - houders van een kso-diploma;
 - houders van een tso-diploma;
 - houders van een bso-diploma.
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
 - b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
10. Wat was in het recentst gemeten academiejaar het aandeel aan van thuis uit anderstalige studenten in de instroom van nieuwe studenten in de specifieke lerarenopleidingen op universitair niveau/educatieve masters?
- a) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 5 jaar eerder?
 - b) Welke evolutie zien we ter zake ten opzichte van 10 jaar eerder?
11. Hoe evalueert de minister deze evoluties inzake de vooropleidingen uit het secundair onderwijs die gevolgd werden door instromers binnen de lerarenopleidingen?
12. Hoe evalueert de minister deze evoluties inzake de aandelen aan van thuis uit anderstaligen die instromen in de lerarenopleidingen?
13. Naast de huidige al van kracht zijnde instapproef en de reeds aangekondigde inhoudelijke versterking van de lerarenopleidingen, welke initiatieven wil de minister nemen die ervoor zouden zorgen dat de lerarenopleidingen aan de hogescholen ook interessanter worden voor leerlingen met sterker theoretisch profiel, ik denk daarbij in de eerste plaats aan leerlingen die afstuderen in het aso, van wie de ouderlijke en/of maatschappelijke verwachting steeds meer is dat ze naar een universitaire opleiding dienen te stromen?

De minister zet ook sterk in op de afname van de Columbus-oriëntatieproef bij laatstejaars in het secundair onderwijs.

In hoeverre kan deze tool in dit opzicht een hulpmiddel betekenen? Wordt er daar ter zake een post-hoc evaluerende monitoring van gedaan?

[\[1\]](#) Beleidsnota Onderwijs 2019-2024, p. 12 & 48 (OD 2.2 Nascholing en professionalisering van leraren en directies dichterbij de onderwijspraktijk brengen)

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 101 van 25 oktober 2021
van **JAN LAEREMANS**

1-10. Ik beantwoord de vragen 1 tot en met 10 samen aan de hand van de data in bijlage.

Bijlage SV101 LO profiel:

In de bijlage SV101_LO_profiel vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger het aantal trajectstarters (tabblad "LO_trajectstarters") naar de onderwijsvorm SO en het al dan niet aantikken op de indicator 'thuis taal' voor de gevraagde opleidingen.

De thuis taal is geoperationaliseerd volgens de financieringskenmerken van het secundair onderwijs:

- aantikken voor andere thuis taal dan het Nederlands (geen enkel gezinslid heeft Nederlands als één van de talen, Nederlands met 1 van de 3 soorten gezinsleden, geen Nederlands met 2 andere soorten gezinsleden);
- niet aantikken voor andere thuis taal dan het Nederlands (Nederlands met alle gezinsleden, Nederlands met 2 van de 3 soorten gezinsleden, geen Nederlands met 3de soort gezinslid, Nederlands met 1 soort gezinslid, geen Nederlands met 2de soort gezinslid, 3de soort gezinslid niet van toepassing, uitsluitend Nederlands met alle gezinsleden).

De cijfers over de thuis taal zijn voor de trajectstarters slechts beschikbaar tot en met 2018-2019 (omwille van een technisch probleem in de databank).

De onderwijsvorm waarin men is uitgestroomd uit het secundair onderwijs maakt een onderscheid tussen ASO, KSO, TSO, BSO en andere onderwijsvorm.

In tabblad "LO trajectstarters" vindt de Vlaams volksvertegenwoordiger:

- Tabel 1. Aantal trajectstarters voor academiejaar 2014-2015 t.e.m. 2019-2020.
- Tabel 2. Aantal trajectstarters voor academiejaar 2014-2015 t.e.m. 2019-2020 en per indicator "Onderwijsvorm".
- Tabel 2a. Percentage trajectstarters voor academiejaar 2014-2015 t.e.m. 2019-2020 en per indicator "Onderwijsvorm".
- Tabel 3. Aantal trajectstarters voor academiejaar 2014-2015 t.e.m. 2018-2019 en per indicator "Aantikken voor thuis taal".
- Tabel 3a. Percentage trajectstarters voor academiejaar 2014-2015 t.e.m. 2019-2020 en per indicator "Aantikken voor thuis taal".

Wat betreft vraag 8:

De cijfers over het aantal trajectstarters worden gegeven op het niveau van de opleiding.

11. Het percentage trajectstarters in de bacheloropleidingen kleuteronderwijs en secundair onderwijs uit het aso neemt af over de tijd, terwijl het percentage studenten uit het bso en tso toeneemt. Het percentage trajectstarters uit het aso in de bachelor lager onderwijs blijft nagenoeg stabiel over de tijd.

Uiteraard is het jammer dat deze groep van studenten de weg minder goed weet te vinden naar de bacheloropleidingenkleuteronderwijs en secundair onderwijs. Momenteel wordt aan een communicatiecampagne gewerkt om de maatschappelijke

relevantie van leerkrachten meer in de verf te zetten. De bedoeling is dat ook profielen met een vooropleiding ASO zich aangesproken voelen.

De allerbelangrijkste kwestie is evenwel dat de studenten die starten in de opleidingen over de nodige startcompetenties beschikken. Dat is ook mijn reden voor het invoeren van een bindende remediëring voor studenten die laag scoren op de instaptoets. Op die manier garandeer ik een sterkere instroom in onze lerarenopleidingen.

12. Het percentage trajectstarters in de bacheloropleidingen kleuteronderwijs, lager en secundair onderwijs met een andere thuistaal dan het Nederlands neemt toe over de tijd.

Net als in de vorige vraag benadruk ik graag dat niet zozeer de achtergrond van studenten in deze van belang is, maar wel of zij over de nodige (taal)competenties beschikken. Een voldoende kennis van het Nederlands is cruciaal om ons onderwijs succesvol te doorlopen. Vandaar ook mijn aanhoudende inspanningen hieromtrent en dit in elk onderwijsniveau. Specifiek naar de educatieve bacheloropleidingen toe, is in die zin de instaptoets cruciaal, samen met de verplichte remediëring die ik hier binnenkort aan koppel voor studenten die laag scoren. De instaptoets gaat immers, naast andere competenties, ook na of de competenties met betrekking tot de Nederlandse taal, voldoende verworven zijn.

13. De Commissie Beter Onderwijs maakt in haar rapport een aantal aanbevelingen hieromtrent. Ik bekijk momenteel hoe met deze aanbevelingen aan de slag gegaan kan worden.

Columbus beoogt zeker geen toeleiding naar bepaalde opleidingen in het hoger onderwijs, het gaat om een exploratietool. Via Columbus kunnen leerlingen van de derde graad secundair onderwijs de eigen interesses en mogelijkheden verkennen en krijgen ze een globaal zicht op hun voorkeuren en sterktes. De feedback die de leerling ontvangt, vormt de aanzet om samen met leraren of andere begeleiders, vrienden en ouders verdere stappen te zetten in het studiekeuzeprocess naar het hoger onderwijs. In de feedback krijgen de leerlingen momenteel al zicht op hoe succesvolle eerstejaarsstudenten met hetzelfde profiel presteren in het eerste jaar van een professionele dan wel academische opleiding. Een koppeling van interesseprofielen met specifieke studiegebieden wordt momenteel nog verder uitgewerkt.

BIJLAGE

[LO profiel](#)